

کتاب‌شناسی و مقاله‌شناسی فارسی “فرااخلاق” Metaethics

makhavan77@gmail.com

آخرین ویرایش: اسفند ۱۳۹۹ makhavan.ir

مهدی مخوان

تدوین:

کتاب‌ها

- (۱) جلد دهم تاریخ فلسفه غرب راتلیج / فصل ۵ و ۶ فلسفه اخلاق / فلسفه معنا، معرفت و ارزش در قرن بیستم / ترجمه یاسر خوشنویس / انتشارات حکمت / ۱۳۹۲.
- (۲) درآمدی بر نظریه اخلاق هنجاری و فرااخلاق معاصر / کریستین میلر / ترجمه محسن اسلامی / نشر آن‌سو / ۱۳۹۸.
- (۳) فرااخلاق / سایمون کرچین / ترجمه مسلم قربان‌بابایی و محمد زندی / انتشارات طه / ۱۳۹۷.
مشمول بر ۸ فصل: ۱. فرااخلاق چیست؟ ۲. واقع‌گرایی: استقلال از ذهن. ۳. واقع‌گرایی اخلاقی: طبیعت‌گرایی و تقلیل‌گرایی
۴. نظریه خطای اخلاقی ۵. ناشناخت‌گرایی ۶. نظریه احساس ۷. انگیزه اخلاقی ۸. تأملات بیشتر.
- (۴) فرااخلاق / مارک رووجن / ترجمه مسلم قربان‌بابایی و محمد زندی / انتشارات طه / ۱۳۹۹.
مشمول بر ۱۴ فصل: ۱. درآمد کوتاه ۲. موضوعی برای اخلاق ۳. معرفت‌شناسی اخلاق و تعین‌ناپذیری تجربی نظریه اخلاقی
۴. عملی بودن اخلاق و برداشت‌های هیومی از دلیل و انگیزه ۵. نظریه خطا ۶. ذهنی‌انگاری ساده ۷. وارثان شناخت‌گرای
ذهنی گرای ساده: ناظران آرمانی و فاعلان آرمانی. ۸. وارثان ناشناخت‌گرای ذهنی‌انگاری ساده ۹. تخیل‌گرایی ۱۰. واکنش
برون‌گرایانه ۱۱. طبیعت‌گرایی علمی (۱) واقع‌گرایی کُرِنل ۱۲. طبیعت‌گرایی علمی (۲) کارکردگرایی اخلاقی و تحلیل‌های
شبکه‌ای ۱۳. ناطبیعت‌گرایی و ضدتقلیل‌گرایی ۱۴. عجیب‌ها، غایات و اخلاقیات. اصطلاح‌نامه
- (۵) نگاه اخلاقی؛ درآمدی به فلسفه اخلاق / دیوید مک‌ناتن / ترجمه حسن میاننداری / سمت ۱۳۸۳. ترجمه دیگری هم با
عنوان بصیرت اخلاقی از محمود فتحعلی انتشارات مؤسسه امام خمینی دارد.
شامل یازده فصل: ۱. اخلاق (جعل و کشف)، ۲. ناشناخت‌گرایی اخلاقی طرح کلی، ۳. واقع‌گرایی اخلاقی طرح کلی.
۴. ناشناخت‌گرای بسط‌های بعدی. ۵. واقع‌گرایی و واقعیت. ۶. وضعیت فعلی این مناقشه- گزارشی در این میان. ۷. انگیزش
اخلاقی. ۸. ضعف اخلاقی ۹. بی‌پروایی اخلاقی و شرارت ۱۰. واقع‌گرایی اخلاقی و تنوع فرهنگی ۱۱. ناشناخت‌گرایی و
سودگرایی ۱۲. شبه واقع‌گرایی، ۱۳. اصول یا خاص‌گرایی؟

- ۶) ضدواقع‌گرایی اخلاقی / ریچارد جوینس / ترجمه مهدی اخوان / انتشارات ققنوس / ۱۳۹۶.
- شامل شش فصل: توصیف ضدواقع‌گرایی اخلاقی، باربرهان بر دوش کیست؟ ناشناختی انگاری، نظریه خطا انگاری [در باب اخلاق]، ناعینی انگاری، نتیجه‌گیری
- ۷) نگاهی به فلسفه اخلاق در سده بیستم / استیون دارول. آلن گیبارد. پیتر ریلن / ترجمه مصطفی مکیان / دفتر پژوهش و نشر سهروردی.
- قبلاً در ارغنون ش ۱۶ ویژه فلسفه اخلاق منتشر شده بود. فصول: صحنه‌آرایی، احیای فرااخلاق، اخلاق جدید و به جای نتیجه‌گیری.
- ۸) واقع‌گرایی اخلاقی در نیمه دوم قرن بیستم / سید اکبر حسینی / مؤسسه امام خمینی / ۱۳۸۳.
- ۹) درس‌گفتارهایی در فلسفه اخلاق / سروش دباغ / چاپ اول / ۱۳۸۸ / اصراط.
- شامل دو بخش: بخش اول به فرااخلاق مربوط است: (واقع‌گرایی اخلاقی، خاص‌گرایی اخلاقی، تجویزگرایی، نظریه خطای مکی، شهودگرایی، عاطفه‌گرایی، نسبت میان دین و اخلاق)
- ۱۰) درآمدی به فلسفه اخلاق / اتکینسون / ترجمه سهراب علوی‌نیا / هرمس
- شامل ۷ فصل: سرآغاز، تعارض تکالیف، خود و دیگران، حسن و قبح، ستایش و نکوهش، پایگاه احکام اخلاقی ۱ و ۲. اخلاق، علم، دین.
- ۱۱) فلسفه اخلاق در قرن حاضر / وارنوک / ترجمه صادق لاریجانی / مرکز ترجمه و نشر کتاب / ۱۳۶۸
- شامل مباحث شهودگرایی، احساس‌گرایی، هدایت‌گرایی. محتوای اخلاقیات. طبیعت‌گرایی و نگرشی به آینده. به ضمیمه مقدمه‌های مترجم و تعلیقات او.
- ۱۲) فلسفه اخلاق در قرن بیستم / مری وارنوک / ترجمه و تحشیه ابوالقاسم فنایی / بوستان کتاب.
- شامل ۷ فصل و یک تکمله ۱۹۷۷.
- فصل اول: فلسفه اخلاق مور، فصل دوم: شهودگرایی، فصل سوم: احساس‌گرایی، فصل چهارم: پس از احساس‌گرایی، فصل پنجم: روانشناسی اخلاق، ۶. آگزیستانسیالیسم: سارتر. ۷. نتیجه‌گیری. تکمله سال ۱۹۷۷.
- ۱۳) مسئله باید و هست: بحثی در رابطه ارزش و واقع / محسن جوادی / انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی / ۱۳۷۵.

۱۴) دانش‌نامه فلسفه اخلاق / ویراسته پل ادواردز و دونالد بورچرت / ترجمه ان‌شاء‌الله رحمتی‌ویراسته مصطفی ملکیان / ویراست دوم / انتشارات سوفیا / ۱۳۹۶.

مدخل‌های فرااخلاقی آن عبارتند از: فلسفه اخلاق، مسایل فلسفه اخلاق، تاریخ فلسفه اخلاق، تاریخ فلسفه اخلاق: سایر تحولات فلسفه اخلاق در سده بیستم، قاعده زرین، تنگناهای اخلاقی، قواعد و اصول اخلاقی، ضعف اراده، اراده‌گرایی، موجبیت‌گرایی، مسؤولیت اخلاقی و حقوقی، توانستن، انتخاب، تصمیم و عمل، تشابه معرفت‌شناسی و فلسفه اخلاق، فرااخلاق، معرفت‌شناسی اخلاقی، حس اخلاقی، عقل عملی، عقل‌گرایی در فلسفه اخلاق، عینیت در فلسفه اخلاق، توجیه در فلسفه اخلاق، درونی‌گرایی و برونی‌گرایی در فلسفه اخلاق، شکاکیت اخلاقی، نظریه خطامدار در فلسفه اخلاق، نسبت‌گرایی اخلاقی، نظریه عاطفی در فلسفه اخلاق، عینی‌گرایی اخلاقی، واقع‌گرایی اخلاقی، طبیعت‌گرایی اخلاقی، شهودگرایی اخلاقی.

۱۵) نظریه‌های فلسفه اخلاق (با مقدمه و گردآوری فیلیپا فوت) / ترجمه حسین کاجی / انتشارات روزنه / ۱۳۸۲. مشتمل بر ۱۲ مقاله از فیلسوفان اخلاق معاصر:

استدلال‌های مور علیه اشکال معین طبیعت‌گرایی. استیونسون. ۲. جوابی به منتقدانم: ج. ا. مور. ۳. مغالطه طبیعت‌گرایی: دلبلیو کی فرانکنا. ۴. خوب و بد: گیچ. ۵. گیچ: خوب و بد: هر. ۶. باورهای اخلاقی: فیلیپا فوت. ۷. چگونگی استنتاج «باید» از «است»: جان ار. سرل. ۸. بازی تعهد کردن: هر. ۹. تفسیر فلسفه اخلاق جان استوارت میل: ج. ا. آرمسون. ۱۰. تفسیرهایی از فایده‌گرایی میل: ج. د. مابوت. ۱۱. دو مفهوم از قواعد: جان رالز. ۱۲. فایده‌گرایی حداکثری و حداقلی: اسمارت.

۱۶) فلسفه اخلاق: مجموعه مقالاتی از دائرة المعارف فلسفه اخلاق / بکر و بکر / جمعی از مترجمان / مؤسسه امام خمینی / ۱۳۸۰.

۱۹) مدخل را ترجمه کرده که برخی فرااخلاق است: شک‌گرایی در اخلاق، مطلق‌های اخلاق، مسؤولیت، سرنوشت و سرنوشت‌گرایی. آزادی و جبر. معضلات اخلاقی. عقلانیت در برابر معقولیت. قواعد اخلاقی. استدلال اخلاقی.

۱۷) عام و خاص در اخلاق / سروش دباغ / هرمس / ۱۳۸۸.

کتاب در اصل رساله دکتری نویسنده بوده و شامل دو فصل عمده است. فصل اول رأی خاص‌گرایان را درباره نحوه رفتار دلایل اخلاقی در سیاق‌های مختلف و میزان الگوپذیر بودن آن‌ها بحث شود و ۵ نوع خاص‌گرایی از هم جدا شده. در فصل دوم اخلاق و وظایف در نظر اول راس به عنوان نمونه و مصداقی از موضع‌گرایانه معتدل مورد نقد و بررسی قرار می‌گیرد.

۱۸) اخلاق صوری / هری گنسلر / ترجمه مهدی اخوان / انتشارات علمی و فرهنگی / ۱۳۹۱.

فصل اول: اخلاق صوری چیست؟ فصل دوم: منطقی بودن، فصل سوم باوجدان بودن، فصل چهارم: بی‌طرفی، فصل پنجم: قاعده طلایی، فصل ششم، قانون جهان‌شمول، فصل هفتم: عقلانیت اخلاقی، فصل هشتم: منطقی‌نمادین

۱۹) مفاهیم اخلاقی / یولیوش کووشس / ترجمه محمد مهدی خسروانی / انتشارات علمی و فرهنگی / ۱۳۸۹.

فصل اول: بین خوب و زرد، فصل دوم: پیروی کردن از دلایل و به‌دست دادن دلایل، فصل سوم: فرمان‌ها، قواعد و مقررات، فصل چهارم: مفاهیم اخلاقی و احکام اخلاقی، فصل پنجم: ارزش‌نگری و مفاهیم اخلاقی.

(۲۰) خوبی، الزام اخلاقی و امر الاهی (بررسی تطبیقی آرای آدامز و متفکران شیعه) / محمود مروارید و احمدرضا همتی / مقدم / نشر پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی / ۱۳۸۹.

مشمول بر چهار فصل: فصل اول ماهیت خوبی، فصل دوم: الزام اخلاقی، فصل سوم: مقایسه دیدگاه آدامز با اندیشندان شیعه درباره خوبی، فصل چهارم: مقایسه دیدگاه آدامز و اندیشندان شیعه درباره الزام.

(۲۱) زبان اخلاق / ریچارد هر / ترجمه امیر دیوانی / ویراسته مصطفی ملکیان / بهار ۸۳. طه. شامل سه بخش ۱. وجه امری ۲. خوبی ۳. باید. در بخش اول زبان توصیه‌گر، ساختار جمله‌های امری و استنتاج حاوی جمله‌ای امری. انتخاب بر اساس اصل می‌آید: در بخش دوم تحلیلی طبیعت‌گرایانه از خوبی و نقد و بررسی آن مطرح می‌شود. و در بخش سوم «باید» و «درست» تحلیل می‌شود.

(۲۲) مبانی اخلاق / جرج ادوارد مور / ترجمه غلامحسین توکلی / ویراسته مصطفی ملکیان / نشر پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.

شامل مقدمه‌ی مفصل ویراستار، درآمد، ویراست دوم و شش فصل: موضوع اخلاق، اخلاق طبیعی‌گرایانه، لذت‌گرایی، اخلاق مابعدالطبیعی، فلسفه اخلاق در رابطه با رفتار، آرمان یگانه.

(۲۳) توجیه اخلاقی / بهروز محمدی منفرد / پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی / ۱۳۹۷. شامل سه بخش: ۱. تحلیل مفاهیم ۲. چالش‌های پیش روی توجیه باور اخلاقی (فقدان عنصر باور اخلاقی / کاذب بودن همه باورهای اخلاقی، شکاکیت توجیه باور اخلاقی)، ۳. نظریه‌های ساختار توجیه باور اخلاقی مبنای اخلاقی، انسجام‌گرایی اخلاقی، زمینه‌گرایی در باب توجیه باور اخلاقی)، جمع‌بندی و نتیجه

(۲۴) نسبی‌انگاری اخلاقی، دانشنامه فلسفه استنفرد، کریس گوانز، ترجمه مهدی اخوان، انتشارات ققنوس،

برخی مقالات فارسی

- ۱) تنوع و کثرت واقع‌گرایی‌های اخلاقی / سیر مک‌گردد / ترجمه سیداکبر حسینی / مجله معرفت، سال ۱۱۱ شماره ۱۰ دی ۱۳۸۱.
- ۲) اخلاق غیراصولی / جerald دورکین / ترجمه محبوبه مهاجر / ارغنون ۱۶
- ۳) الزام و انگیزش در فلسفه اخلاق متأخر / ویلیام فرانکنا / ترجمه موسی اکرمی / ارغنون ۱۶
- ۴) ماهیت ذهنی ارزشها / ج.ل. مکی / ترجمل مراد فرهادپور / ارغنون ۱۶.
- ۵) تئوری خطا در فلسفه اخلاق؛ تبیین و نقد، غامحسین توکلی، حکمت و فلسفه، پاییز ۱۳۹۳.
- ۶) خطاهای نظریه خطای مکی، مهدی اخوان و کشمیری و مرآتی، تملات فلسفی، زمستان ۱۳۹۴.
- ۷) جان مک‌داول و واقع‌گرایی اخلاقی، مجید ملایوسفی، نامه حکمت، شماره ۶، پاییز زمستان ۱۳۸۴.
- ۸) جایگاه نظریات غیرشناختی در فلسفه اخلاق و انتقادات وارد بر آنها، مهرباب زاده و توکلی، فصلنامه اخلاق، تابستان ۱۳۹۰.
- ۹) تحلیلی از شهودگروی اخلاقی هنری سیجویک و نقدی بر آن، علی اکبر عبدالآبادی، حکمت و فلسفه، تابستان ۱۳۹۰.
- ۱۰) شکاکیت اخلاقی، علی صبوحی، اخلاق، شماره ۹ و ۱۰،
- ۱۱) شهود اخلاقی؛ معنا و توجیه، بهروز محمدی منفرد، شماره ۲۳، بهار و تابستان و بهار ۱۳۹۲.
- ۱۲) عام‌گرایی و خاص‌گرایی در فرااخلاق، سروش دباغ، اندیشه دینی، شماره ۲۲، ۱۳۸۶.
- ۱۳) فیلیپا فوت و واقع‌گرایی اخلاقی نوارسطویی، ملایوسفی و مسعود صادقی، پژوهشهای اخلاقی شماره اول، پاییز ۱۳۸۹.
- ۱۴) گستره و دامنه شهودگروی اخلاقی مور، علی اکبر عبدالآبادی، پژوهشهای فلسفی، بهار و تابستان ۱۳۸۸.
- ۱۵) معرفت‌شناسی طبیعت‌گرایی اخلاقی تقلیل‌گرا، بهروز محمدی منفرد، مطالعات معرفتی در دانشگاه اسلامی، بهار ۱۳۹۳.
- ۱۶) نسبی‌گرایی اخلاقی، محسن زمانی، اخلاق، شماره نهم و دهم
- ۱۷) نسبت‌گرایی اخلاقی به عنوان دیدگاهی معرفت‌شناختی (دیدگاه ونگ)، مسعود صادقی، نامه حکمت، تابستان ۱۳۸۳.
- ۱۸) نقد مکی بر واقع‌گرایی، سمیه ربیعی و حمیدرضا ضیائی، فلسفه و کلام اسلامی، تابستان ۱۳۹۳.
- ۱۹) واقع‌گرایی و ضدواقع‌گرایی و موضع اخلاقی کانت، سروش دباغ و صبرآمیز، اندیشه دینی، شماره ۴۲، بهار ۱۳۹۱.
- ۲۰) واقع‌گرایی و ضد واقع‌گرایی اخلاقی در ویتگنشتاین متأخر، ابولفضل صبرآمیز و سروش دباغ، متافیزیک، ۱۳۹۰.

- (۲۱) همزاد زمین اخلاقی و پرسش گشوده مور، احمدرضا همتی مقدم، اخلاق شماره ۹ و ۱۰
- (۲۲) نقد فلسفه اخلاق کانت از منظر واقع‌گرایی اخلاقی مک‌داول، حسن میاننداری، نامه حکمت، پاییز و زمستان ۱۳۸۶.